

Exploateringskontoret
Miljöförvaltningen
Stadsbyggnadskontoret
Trafikkontoret
Stockholms Hamn AB

Dnr E2022-03914
Dnr MHN 2023-5641
Dnr 2023-03963
Dnr T2023-01211
Dnr SH 2023/186

Handläggare

Exploateringskontoret, Anders Johnson
Telefon: 08-508 26503

Till

Exploateringsnämnden
2023-12-14

Miljöförvaltningen, Maria Svanholm
Telefon: 08-508 28936

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2023-12-12

Stadsbyggnadskontoret, Carolina
Fintling Rue
Telefon: 08-508 27385

Stadsbyggnadsnämnden
2023-12-14

Trafikkontoret, Robin Billsjö
Telefon: 508 26230

Trafiknämnden
2023-12-14

Stockholms Hamn AB, Tor Wildenstam
Telefon: 08-670 2825

Stockholms Hamn AB:s styrelse
2023-12-14

Handlingsplan för masshantering i Stockholms stad 2024-2027

Förslag till beslut

1. Exploateringsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Stadsbyggnadsnämnden, Trafiknämnden och Stockholm Hamn AB:s styrelse godkänner handlingsplan för masshantering i Stockholms stad 2024-2027, enligt bilaga 1.
2. En samverkansgrupp bestående av representanter från berörda förvaltningar och bolag tillsätts för att samordna och följa upp arbetet med handlingsplanens åtgärder. Samverkansgruppen sammankallas och leds av exploateringskontoret.

Thomas Andersson
Förvaltningschef
Exploateringskontoret

Anna Hadenius
Förvaltningschef
Miljöförvaltningen

Amanda Horwitz
Förvaltningschef
Stadsbyggnadskontoret

Gunilla Glantz
Förvaltningschef
Trafikkontoret

Magdalena Bosson
VD
Stockholms Hamn AB

Sammanfattning

Exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret, miljöförvaltningen och Stockholms Hamn AB har tagit fram en handlingsplan för masshantering i Stockholms stad 2024-2027. Planen beskriver hur de berörda förvaltningarna och bolaget avser bidra till målen i strategin för hantering av massor i Stockholms län som staden ställt sig bakom. Handlingsplanen innehåller totalt 23 åtgärder inom fem fokusområden; masshanteringsytor, processutveckling, teknikutveckling, miljö- och klimatpåverkan och logistik.

Flera av åtgärderna som pekas ut i handlingsplanen berör aktörer utanför staden. Samverkan är därför av stor vikt för att nå målen och underlätta en resurseffektiv masshantering i Stockholm. Staden kommer att delta i den regionala samverkan som nu etableras. En stadsintern samverkansgrupp föreslås också för att både samordna och följa upp arbetet med handlingsplanens åtgärder.

Bakgrund

I stadens budget för 2023 fick exploateringsnämnden i uppdrag att i samarbete med kommunstyrelsen, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden och Stockholms Hamn AB ta fram en stadsövergripande masshanteringsstrategi. Eftersom det finns en strategi för hantering av massor i Stockholms län som staden ställt sig bakom (KF 2023-10-16, Dnr KS 2023/762) har istället en handlingsplan tagits fram som konkretiserar hur staden avser arbeta för att nå målen i denna strategi. Syftet med handlingsplanen är också att uppnå mål i stadens miljöprogram med avseende på masshantering. För det krävs åtgärder och samarbeten för såväl planering som byggande.

Ärendets beredning

Arbetet med att ta fram handlingsplanen har bedrivits som ett projekt under exploateringskontorets ledning med en arbetsgrupp och styrgrupp med representanter från exploateringskontoret, miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret och Stockholms Hamn AB. Utkast till handlingsplan har stämts av med stadsledningskontoret och remitterats för synpunkter till Stockholm Exergi AB, Stockholm Vatten och Avfall AB och Region Stockholm (Förvaltningen för utbyggd tunnelbana och Trafikförvaltningen). Synpunkter från dessa remissinstanser har beaktats i möjligaste mån i samband med färdigställandet av handlingsplanen.

Synpunkter från remissinstanser

Stockholm Vatten och Avfall AB (SVOA) tycker att handlingsplanen har ett mycket bra innehåll och delar önskan om att mer av stadens massor ska kunna återanvändas. SVOA ser mycket positivt på samnyttjande av ytor och vill gärna vara med i det fortsatta samarbetet för att hitta nya former kring masshanteringsytor. Bolaget menar också att samtliga aktörer som samnyttjar masshanteringsytor på sikt behöver involveras i samband med en digital standardisering av massflödena. SVOA ser mycket positivt på att teknisk handbok ses över i syfte att möjliggöra resurseffektivare masshantering. Bolaget är även positivt till att handlingsplanen innehåller åtgärder för att utveckla klimatberäkningar och deltar gärna i ett samarbete med exploateringskontoret kring detta.

Stockholm Exergi tycker att handlingsplanen har en bra inriktning, och önskar bl.a. att staden säkrar deltagande från infrastrukturbolagen gällande åtgärder för handlingsplanens fem

fokusområden. Stockholm Exergi ser också nytta med att utveckla ett gemensamt digitalt verktyg för insamling av data för ökad spårbarhet och kunskap om miljöpåverkan kopplad till masshantering.

Region Stockholm är positivt till att ansvarsförhållandet för olika masshanteringsfrågor och hanteringar inom staden tydliggörs. Regionen konstaterar att det är tydligt att det finns behov av mycket samverkan och erfarenhetsåterföring mellan de olika aktiva aktörerna i regionen. Regionen ställer sig mycket positiv till flera åtgärder såsom att utreda platser för potentiell projektöverskridande masshantering och att genomföra pilotprojekt med tillfällig planbestämmelse för masshantering i en detaljplan samt projekt MASSA. Regionen konstaterar också att en erfarenhetsåterföring från stadens dynamiska inköpssystem för mottagningstjänst av massor kan bli viktig för hela regionen.

Förslag

Förslaget till handlingsplan för masshantering i Stockholms stad 2024-2027 redovisas i bilaga 1. Handlingsplanen innehåller 23 åtgärder inom följande fem fokusområden:

- Masshanteringsytor
- Processutveckling
- Teknikutveckling
- Miljö- och klimatpåverkan
- Logistik

Ansvaret för genomförandet av handlingsplanens åtgärder är fördelat på de fyra berörda tekniska förvaltningarna och Stockholms Hamn AB. Exploateringskontoret berörs av 16 av de 23 åtgärderna medan trafikkontoret berörs av 10 åtgärder, stadsbyggnadskontoret berörs av 7 åtgärder, miljöförvaltningen berörs av 6 åtgärder och Stockholms hamn AB berörs av 3 åtgärder.

Genom att arbeta med handlingsplanens åtgärder verkar staden för att följande tre effektmål i strategin för hantering av massor i Stockholms län nås:

1. Bred regional samverkan kring masshanteringen som säkrar konkurrensneutralitet och lika villkor.
2. Hantering och transport av massor sker med så liten klimat- och miljöpåverkan som möjligt.
3. En resurseffektiv, cirkulär och samhällsekonomisk optimerad hantering av berg- och jordmassor.

För att uppnå en mer resurseffektiv masshantering bör stadens arbete med masshantering ske enligt följande prioritering:

1. Verka för att det varken uppstår ett överskott eller ett underskott av massor
2. Använda eventuella överskottsmassor inom projektet
3. Använd massorna så lokalt som möjligt
4. Transport av massor med pråm
5. Transport av massor med lastbil

Samverkan

Flera av de åtgärder som pekas ut i handlingsplanen berör aktörer utanför staden. Samverkan är därför av stor vikt för att åstadkomma en resurseffektiv masshantering. Staden kommer att delta i den regionala samverkan som nu etableras i och med genomförandet av den regionala masshanteringsstrategin. Exploateringskontoret representerar staden i styrgruppen för denna regionala samverkan.

I arbetet med åtgärderna i denna handlingsplan kommer samarbeten med kommunala bolag, andra kommuner i länet, Trafikverket och Region Stockholm samt aktörer i privata sektorn vara av stor vikt. Exempelvis kan det finnas fördelar med samnyttjande av ytor, utbyte av information kring klimatberäkningar med mera. Samarbete med såväl Stockholm Vatten och Avfall AB, Stockholm Exergi samt både kommunala och privata byggande bolag bör därför förstärkas.

Möjligheten att bedriva mer resurseffektiv masshantering kommer att förbättras om samsyn kring mål och förståelse för varandras verksamheter finns. Arbetet med denna gemensamma handlingsplan förväntas leda till förändringar som har ett brett stöd över förvaltningsgränserna. För att samordna och följa upp arbetet med handlingsplanens åtgärder föreslås därför att det bildas en intern samverkansgrupp inom staden bestående av representanter från berörda förvaltningar och bolag. Exploateringskontoret föreslås sammankalla och leda denna samverkansgrupp.

Slut

Bilagor

1. Handlingsplan för masshantering i Stockholms stad 2024-2027